

Jihočínské moře – SEZNÁMENÍ S REGIONEM

Jihočínské moře – tropický ráj, nebo budoucí peklo?

Stanislav Bolek

Duben 2022

Jihočínské moře - OBSAH

Aktéři

Globální souvislosti

Námořní trasy

Nerostné suroviny

Rybolov

Čínské zájmy

UNCLOS

Územní nároky

Militarizace

Předpoklady konfliktu

Závěr

Jihočínské moře – REGIONÁLNÍ AKTÉŘI

Územní spory

Čína
Tchaj-wan
Vietnam
Filipíny
Malajsie
Brunej

Jihočínské moře – EXTERNÍ AKTÉŘI

**Mocenské
spory**

Čína

USA

Japonsko

...

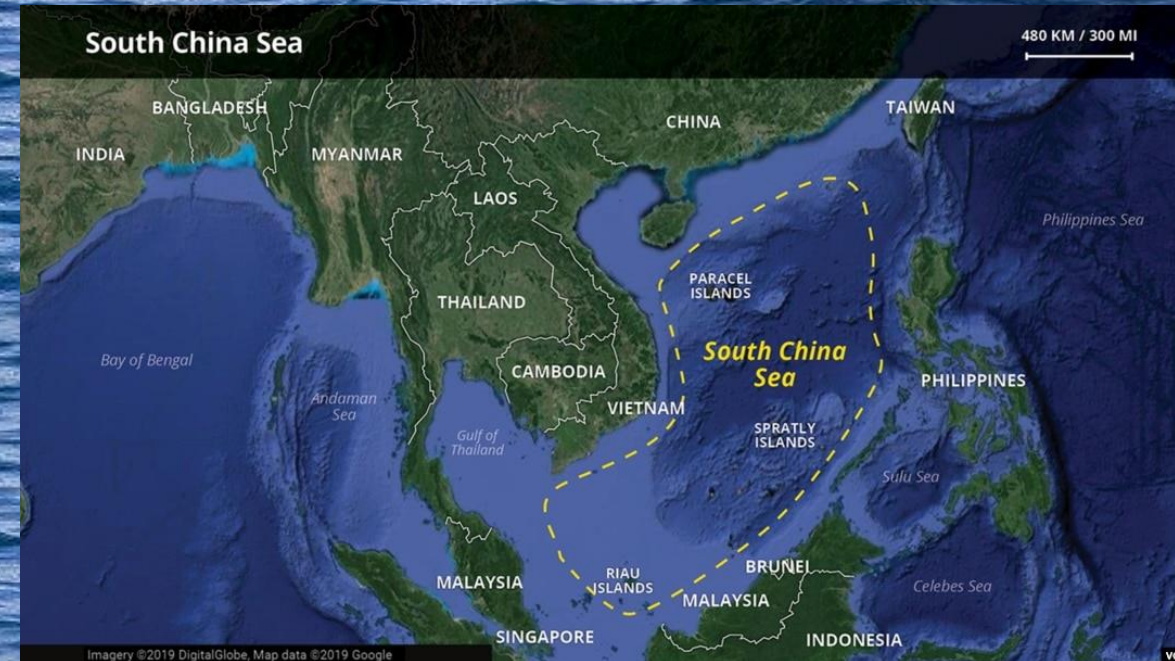

Jihočínské moře – SOUČÁST SVĚTOVÝCH OCEÁNŮ

Oceány a moře

- Pokrývají téměř $\frac{3}{4}$ povrchu Země
- $\frac{3}{4}$ států má přístup k moři
- 40% obyvatel žije do 100km od pobřeží
- Zdroj potravy - rybolov představuje celosvětově 17% zdrojů bílkovin a ročně přináší cca 100 miliard USD
- Obchod - 90% světového obchodu je realizováno prostřednictvím námořních tras
- Těžba nerostných surovin je technologicky dostupnější

Nároky jednotlivých zemí a problémy související s využíváním moří a oceánů vyústily k přijetí mezinárodní úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS), která stanovuje pravidla pro všechna využití oceánů a jejich zdrojů.

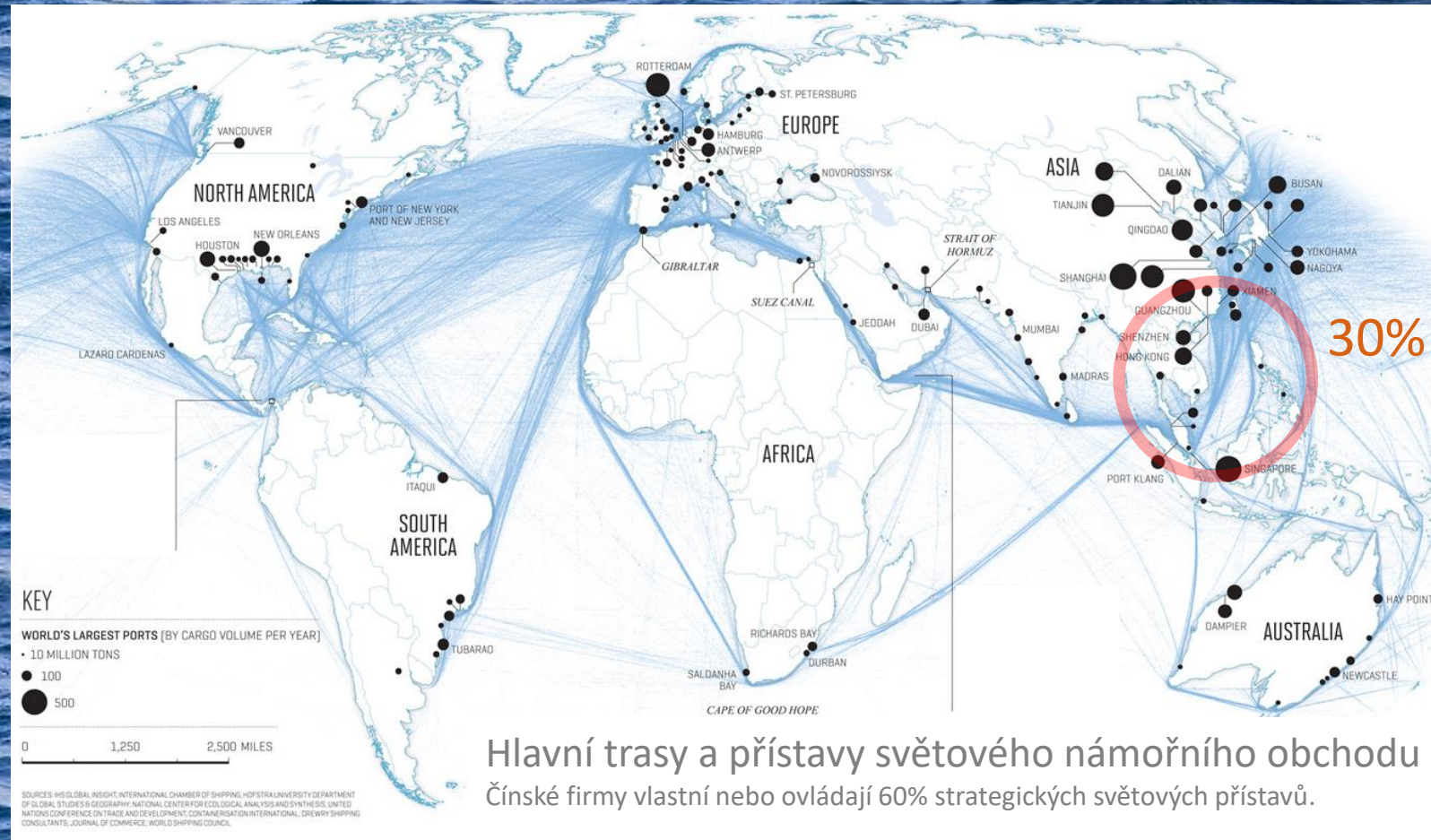

Jihočínské moře

- Rozloha cca 3,5 milionu km²
- Více než 200 ostrovů, útesů a atolů
- 10% světového rybolovu
- Více než 30% objemu světového obchodu
- Nerostné bohatství (ropa, plyn)

Jihočínské moře – NÁMOŘNÍ OBCHOD

Objem obchodu
3-5 bilionů USD ročně

Hlavní trasy a přístavy světového námořního obchodu
Čínské firmy vlastní nebo ovládají 60% strategických světových přístavů.

Mocenské ambice Číny jsou jedním z důvodů snahy o ovládnutí a kontroly námořních cest. Čína potřebuje dovážet suroviny a potřebuje přístup na světové trhy. **Posilování a uplatňování námořní síly** je nevyhnutelnou volbou.

Jihočínské moře – NEROSTNÉ BOHATSTVÍ

Odhadované zásoby

Podle Amerického úřadu pro energetické informace - EIA

11 miliard barelů ropy

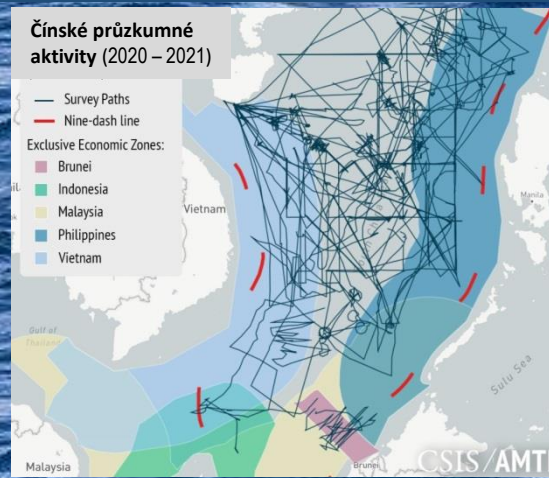
190 bilionů m³ plynu

Podle China National Offshore Oil Corporation

130 miliard barelů ropy

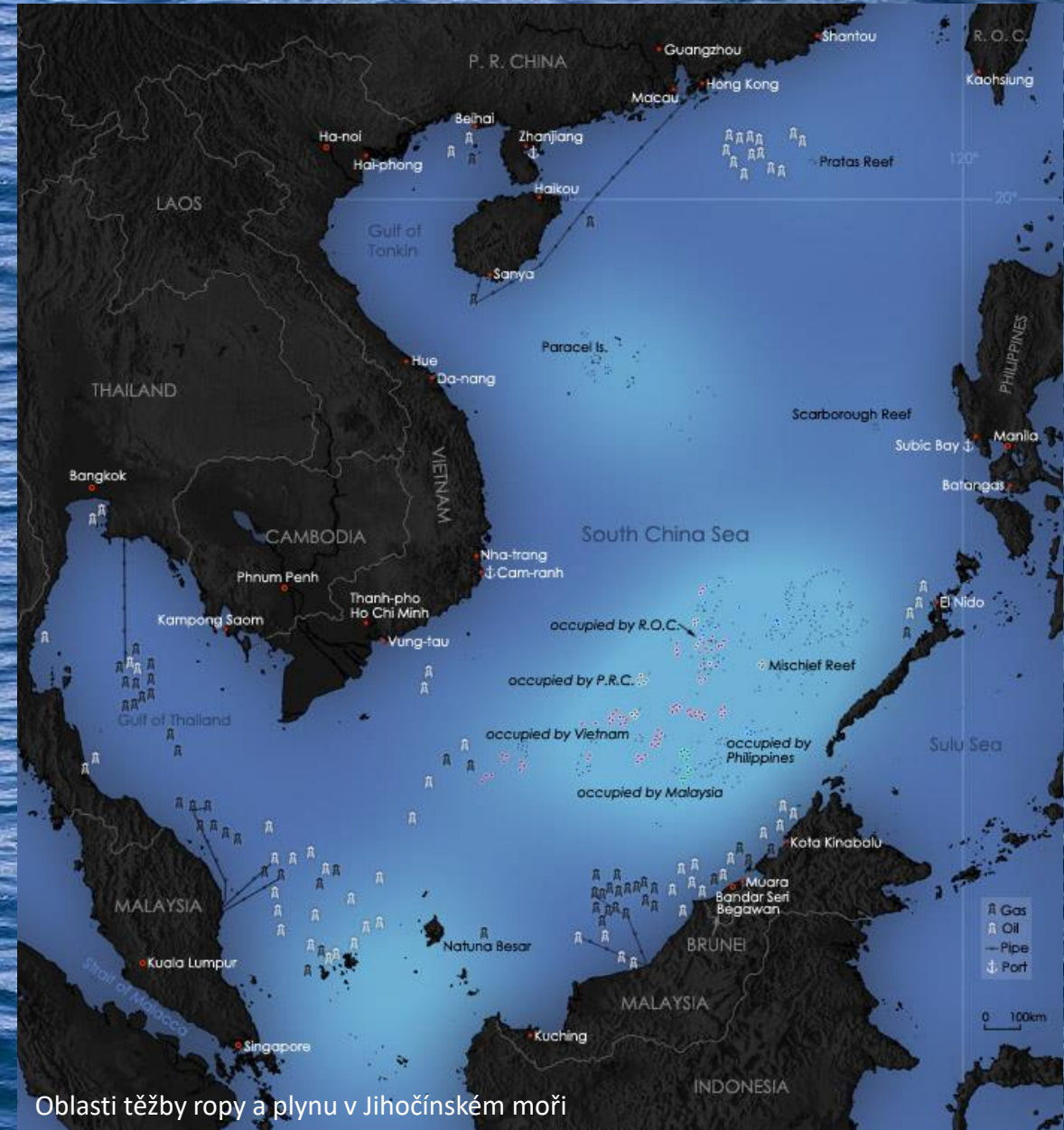
Vrtná souprava JDC Hakuryu – 5, pobřeží Vung Tao

Překrývající se ekonomické zájmy.

Průzkum a těžba probíhá často i ve výlučných ekonomických zónách (EEZ) jiných států.

Legitimizace zájmů prostřednictvím územních nároků.

Jihočínské moře - RYBOLOV

Roční výlov
16,5 milionů tun

Průmyslový rybolov vytlačuje tradiční formy obživy. Důsledkem nadměrného rybolovu je **úbytek zdrojů ryb**. K ekonomickým sporům se přidávají **environmentální problémy**.

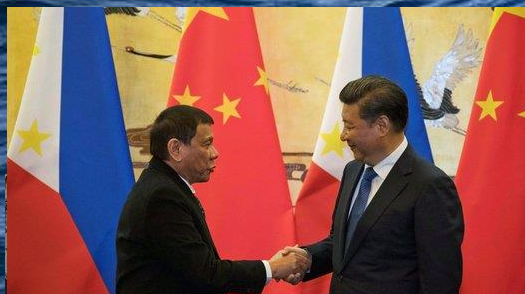

Scarborough Shoal - Duben 2012 – Filipínské námořnictvo zadrží v atolu osm čínských rybářských lodí s nelegálním úlovkem. Situace se zkomplikuje vplutím přivolaných lodí čínské námořní stráže bránící zatčení čínských rybářů. Dvuměsíční pat končí „dohodou“, kterou Čína později popře. Filipíny v roce 2013 podávají žalobu k mezinárodnímu soudu.

Stálý rozhodčí soud (PCA) v Haagu vyhověl Filipínám. Podle soudu nemá Peking žádný historický nárok na sporné vody. Ani na zdroje, které se v této oblasti nachází. Země navíc podle Haagu porušila svrchovaná práva Filipín. **Čína rozhodnutí soudu ignoruje.**

Jihočínské moře – ČÍNSKÉ ZÁJMY

Velmocenský růst Číny

Čínská snaha o příznivé uspořádání poměru sil v regionu s možnými dopady na globální rovnováhu moci vedoucí k zajištění trvalého růstu.

„CUKR“

Čínská hra
TRPĚLIVOST

„BIČ“

Obavy z negativních dopadů
případné čínské hegemonie

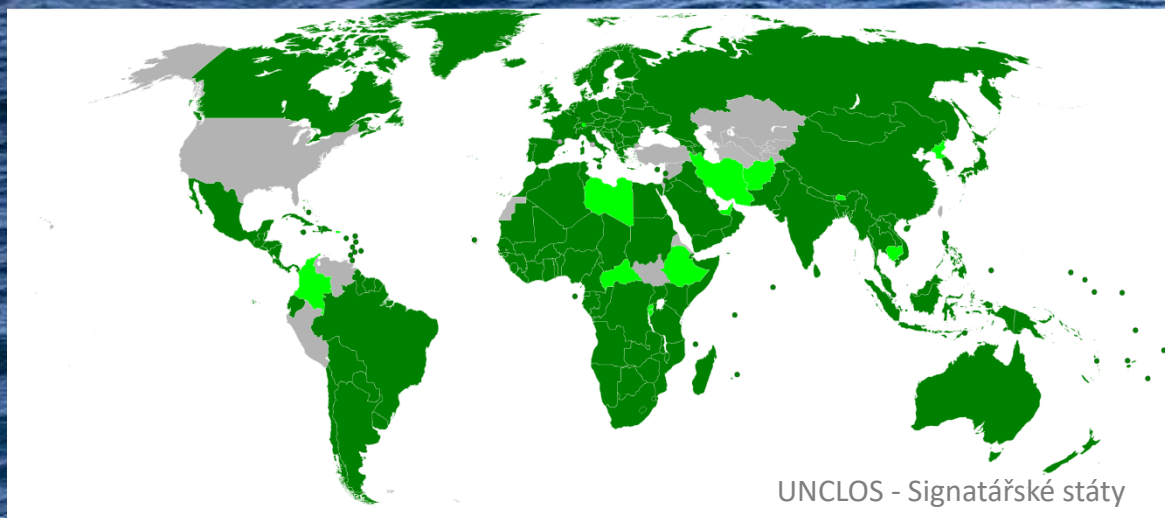

Jihočínské moře – NÁMOŘNÍ REŽIM UNCLOS

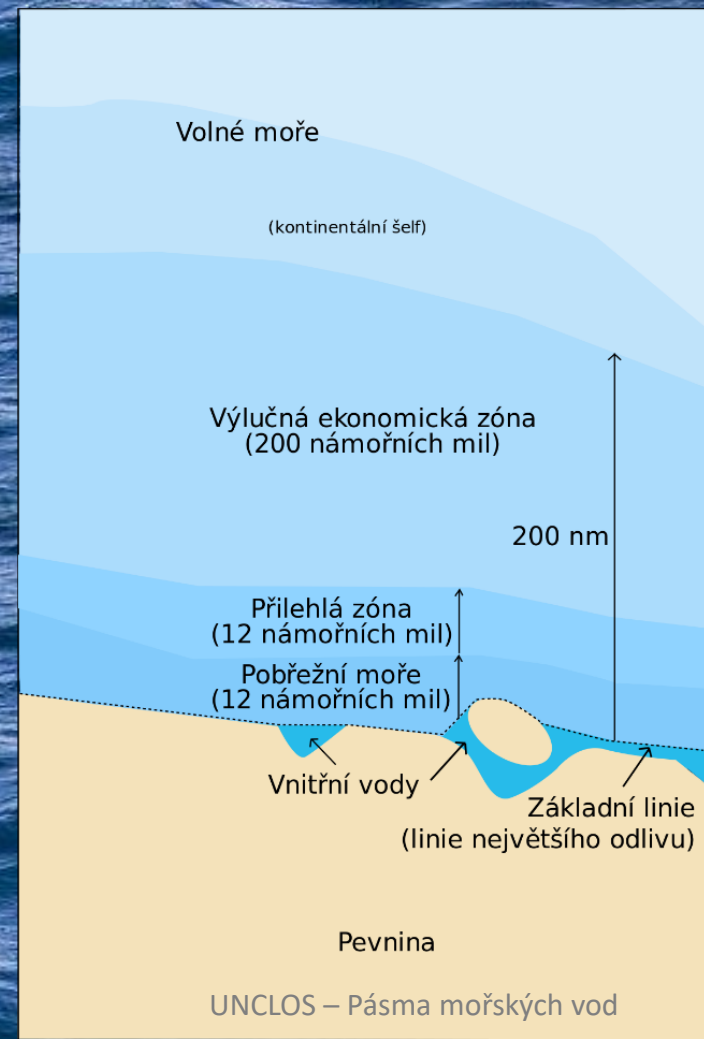
UNCLOS

United Nations Convention on the Law of the Sea (Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu)

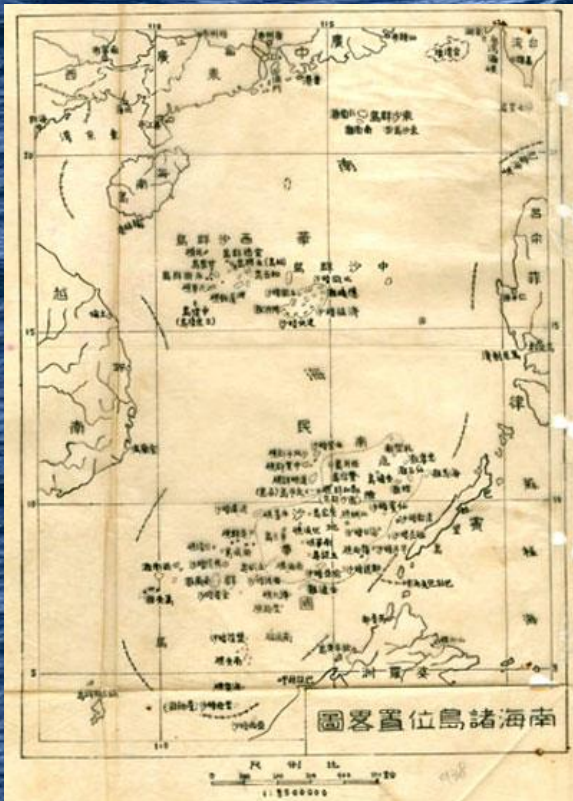
Byla podepsána 10. prosince 1982. Účinnosti nabyla 16. listopadu 1994. Mezinárodní smlouva o mořském právu stanovuje pravidla pro využívání oceánů a jejich zdrojů. Klíčovými prvky úmluvy je výkon suverenity v teritoriálních vodách (12 nm) a využívání práva ve výhradní ekonomické zóně (EEZ), pokud jde o přírodní zdroje a určité ekonomické aktivity, a vykonávají jurisdikci nad mořským vědeckým výzkumem a ochranou životního prostředí (200 nm), nebo využívání práva na kontinentální šelf (od 200 nm).

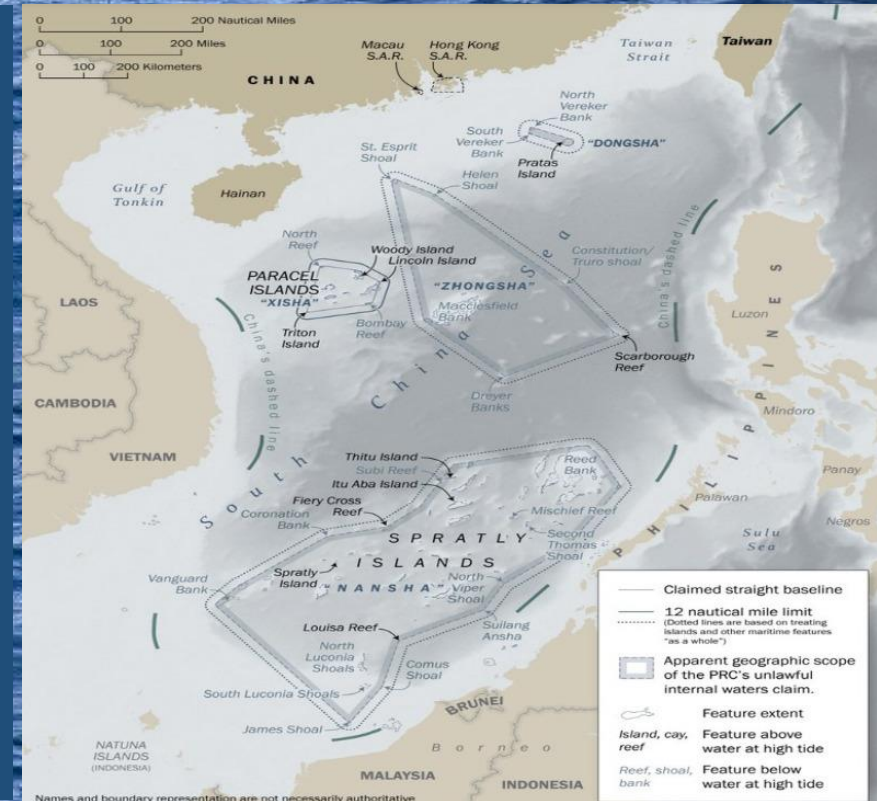
EEZ
Pevnina
Ostrov
Kontinentální šelf

Jihočínské moře – ÚZEMNÍ NÁROKY ČÍNY

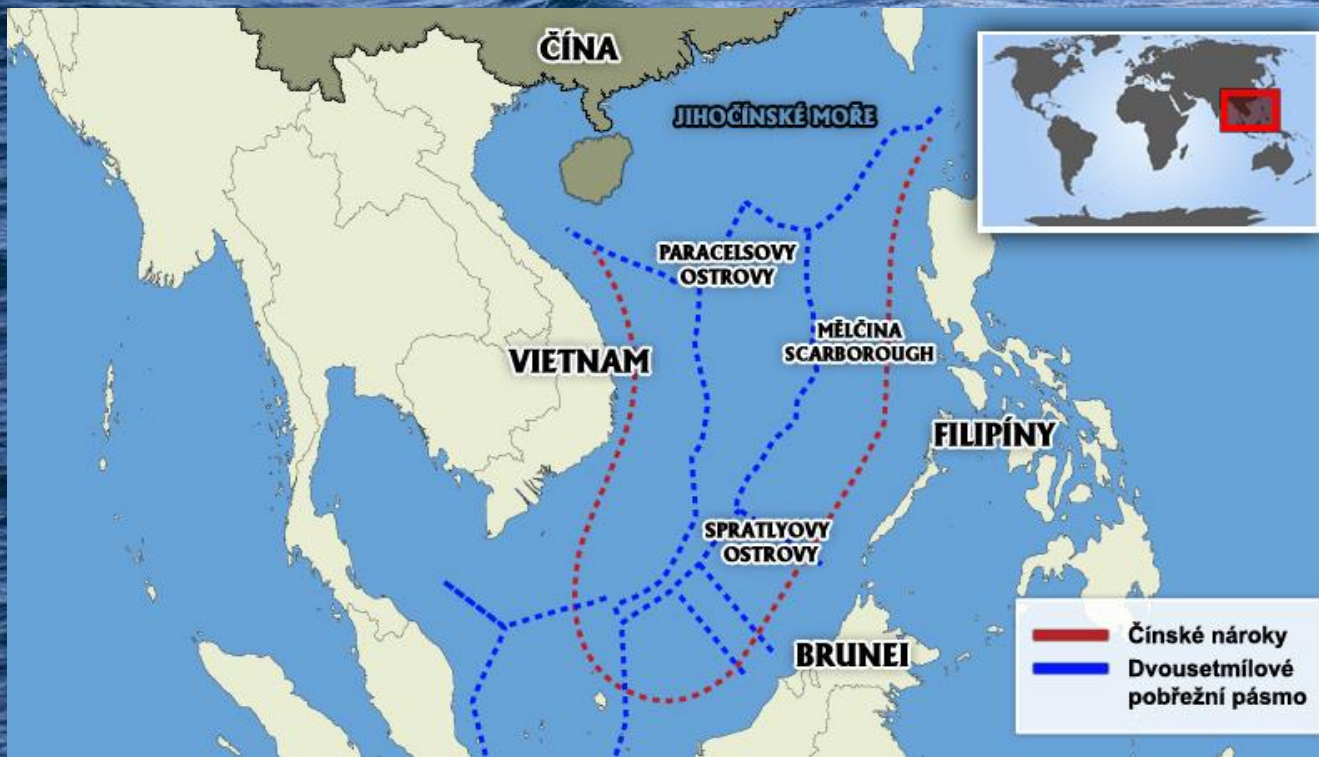
Čína si nárokuje suverenitu nad všemi ostrovy v Jihočínské moři a jejich přilehlými vodami a své nároky vymezuje tzv. **hranicí „devíti čar“** (nine dash line), zakreslenou na mapě vydané v roce 1947. Podle Číny vyplývají její práva z praktik před vytvořením moderních mezinárodních námořních zákonů, a historického vlastnictví.

Podpora Čínských nároků je nově vymezena teorií čtyř ostrovních skupin **„FOUR SHA“**, která nahrazuje, ale nepopírá linii „devíti čar“, postrádající přesné vymezení hranic.

Nároky Vietnamu, Malajsie, Tchaj-wanu, Bruneje a Filipín, opírající se více či méně o mořské právo (UNCLOS) se překrývají s nároky Číny, která nevyvrací režim UNCLOS, ale zdůrazňuje historickou příslušnost jihočínských ostrovů k Číně.

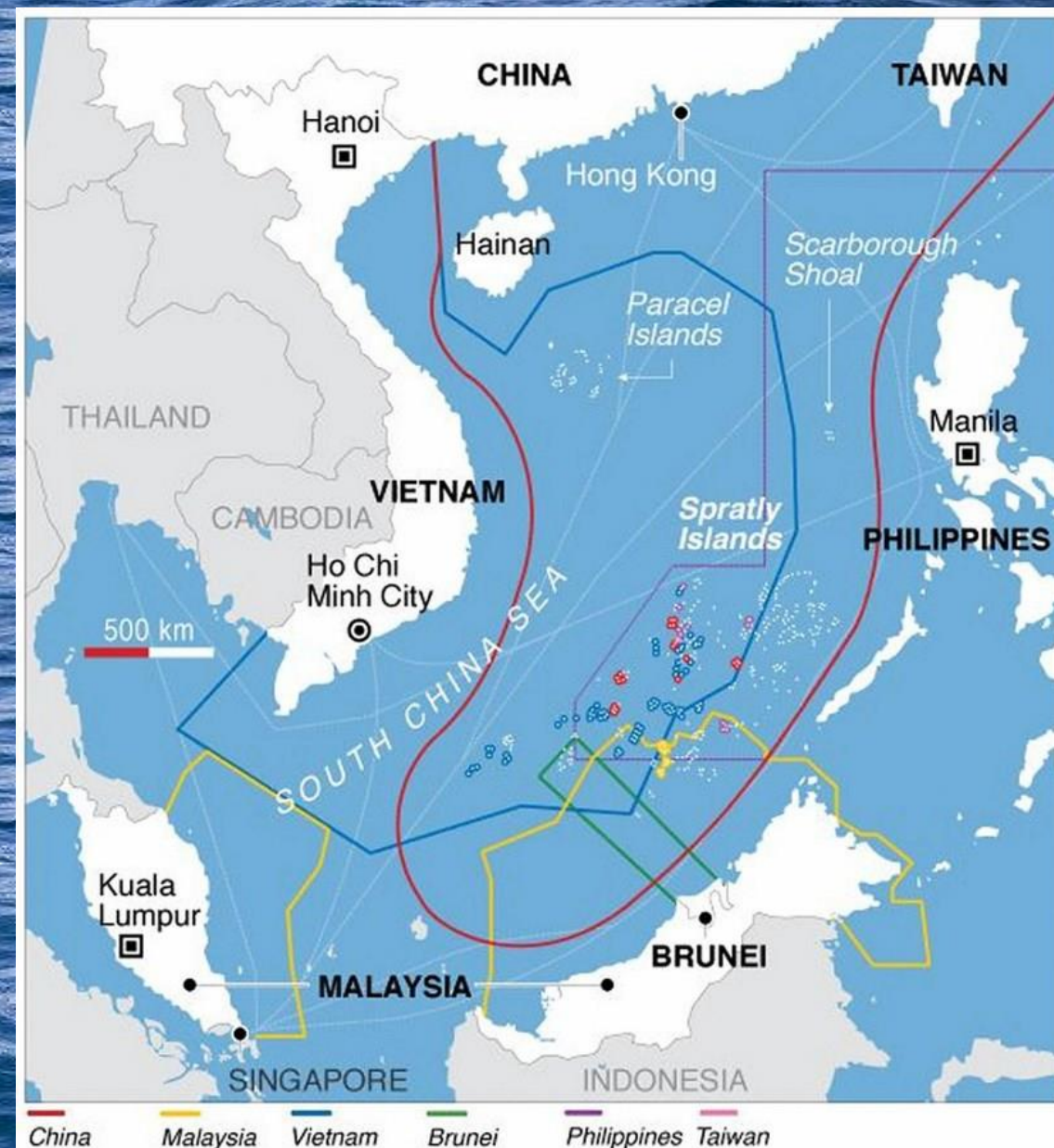
Jihočínské moře – REGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ NÁROKY

Značná ložiska zemního plynu a ropy, nebo lukrativní loviště ryb leží na sporných územích.

Nejvýraznější spornou oblastí jsou v současnosti

Spratlyho ostrovy.

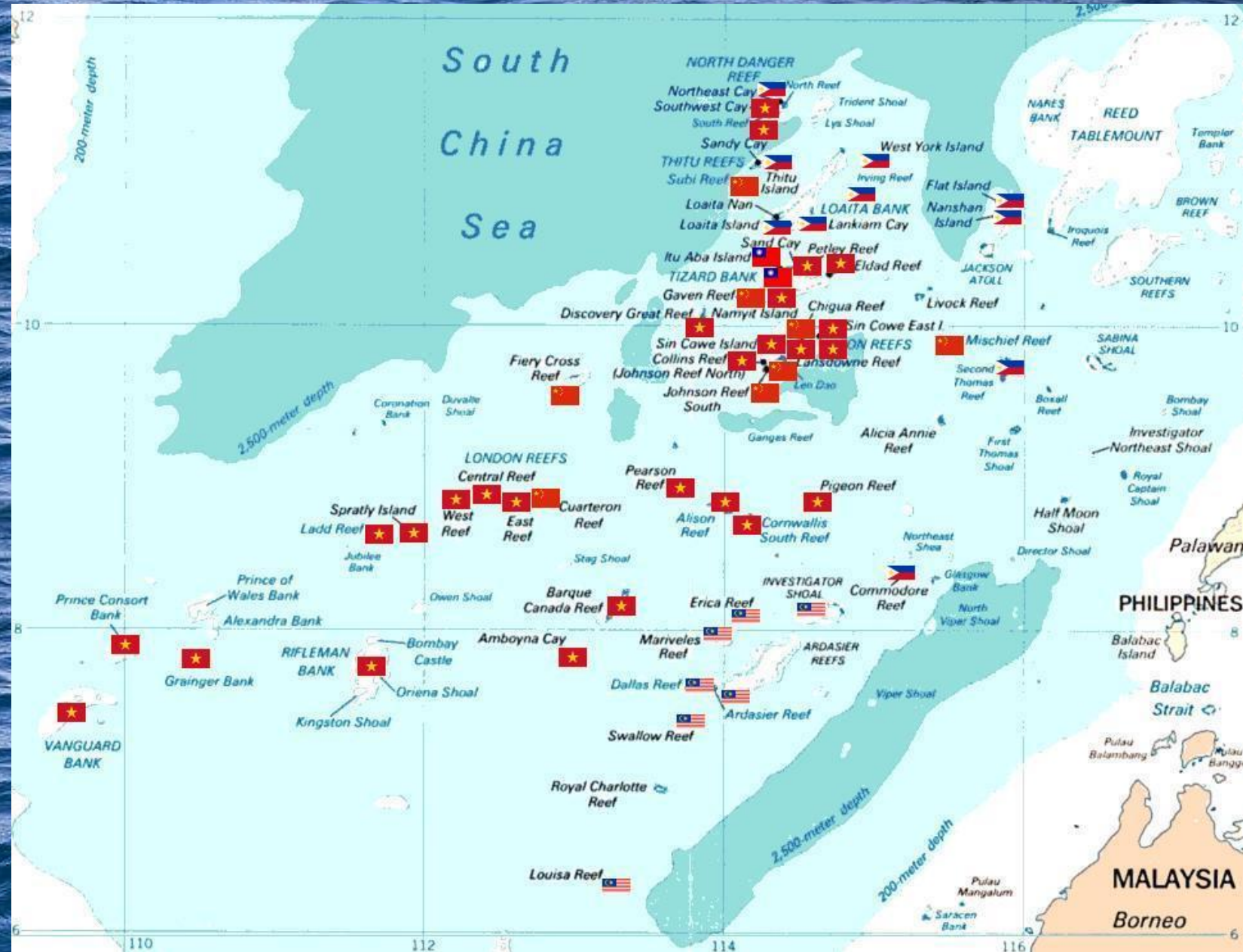
Jihočínské moře - ÚZEMNÍ SPORY

Spratlyho ostrovy

Kontrola významných ostrovů

Vietnam	21
Filipíny	9
Čína	7
Malajsie	5
Tchaj-Wan	1

Pět států okupuje téměř 70 sporných útesů a ostrůvků. Je zde vybudováno cca 90 základů různého určení. Část slouží vojenským účelům, některé ostrovy zaznamenaly významnou expanzi.

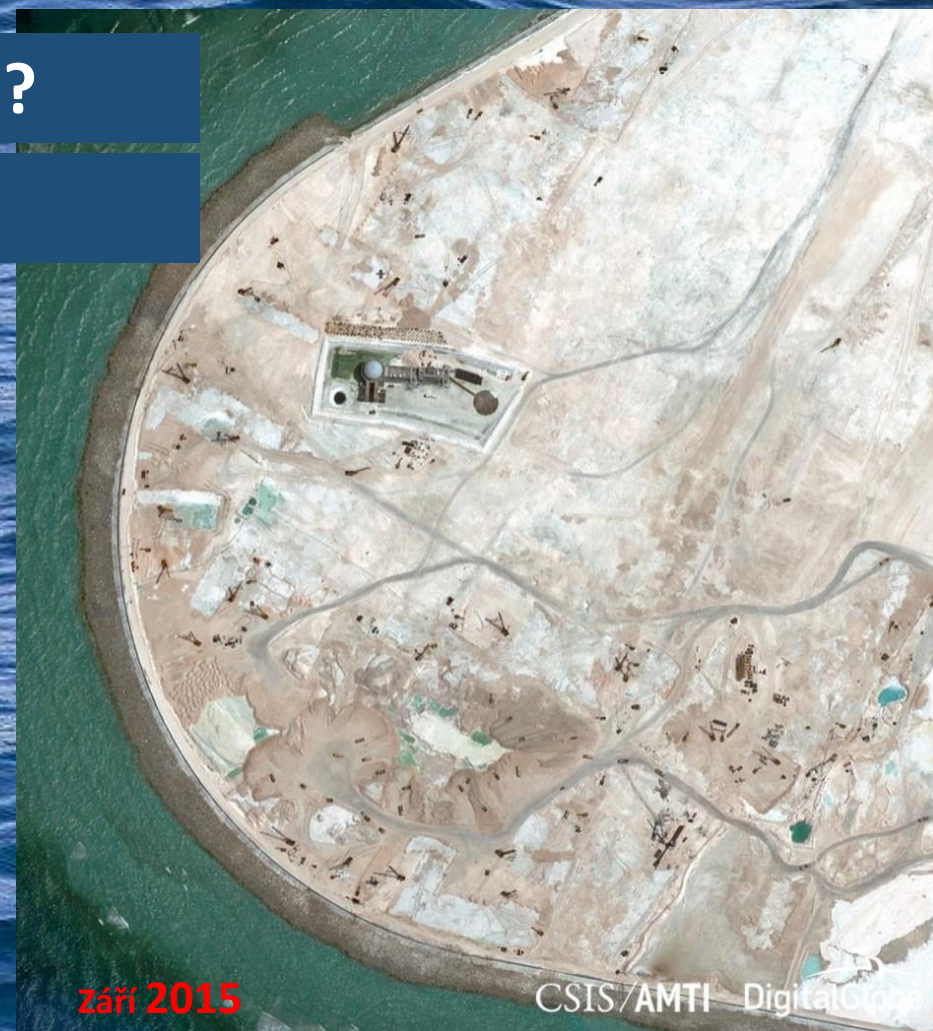

Jihočínské moře – MILITARIZACE REGIONU

„Kde nic není, bude Čína“. Kde dříve nebylo vůbec nic, stojí umělé ostrovy s heliporty, letištěm, přístavy a zázemím vhodným pro vojenské účely.

Stavba umělých ostrovů?

REKULTIVACE

Jihočínské moře – MILITARIZACE REGIONU

Výstavba zařízení dvojího použití

Od roku 2013 zahájila Čína bezprecedentní bagrování a umělé budování ostrovů. Vystavěla celkem cca 1300 Ha nové pevniny.

Fiery Cross - Mischief - Subi

Výrazné navýšení operačního dosahu

Kapacita až 24 bojových letounů

Radarové stanice

Raketové systémy (YJ-12B, HQ-9B)

Subi Reef

March 14, 2017

- Radar/Sensor Array
- Hangars
- Mobile Missile Shelters
- Point Defenses

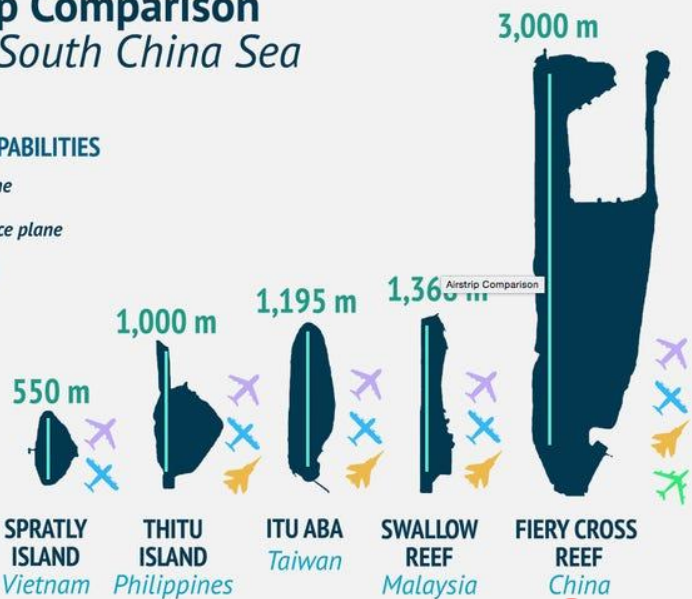
CSIS/AMTI DigitalGlobe

Jihočínské moře – MILITARIZACE REGIONU

Airstrip Comparison in the South China Sea

AIRCRAFT CAPABILITIES

- Cargo plane
- Surveillance plane
- Fighter jet
- Bomber

1x 1x 1x 1x 4x

Ostrovní základny upevňují vojenskou dominanci a schopnost Číny kontrolovat Jihočínské moře

„Čína je nyní schopna ovládat Jihočínské moře ve všech scénářích, s výjimkou války se Spojenými státy“ (Admirál Philip S. Davidson, 2018)

Jihočínské moře – NOVÉ ZÁVODY VE ZBROJENÍ

Početní převaha bitevních lodí neznamená silnější námořnictvo, mohla by však být výhodou v malém bitevním prostoru, jako je Tchaj-wanský průliv. (NavyTimes)

Table I. Numbers of Certain Types of Chinese and U.S. Ships Since 2005

(Figures for Chinese ships taken from annual DOD reports on military and security developments involving China)

Year of DOD report	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 change from 2005
Ballistic missile submarines	1	1	1	1	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4	+3
Nuclear-powered attack submarines	6	5	5	5	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	0
Diesel attack submarines	51	50	53	54	54	54	49	48	49	51	53	57	54	47	50	46	-5
Aircraft carriers	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	2	+2
Cruisers	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	+1
Destroyers	21	25	25	29	27	25	26	26	23	24	21	23	31	28	33	32	+11
Frigates	43	45	47	45	48	49	53	53	52	49	52	52	56	51	54	49	+6
Corvettes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	15	23	23	28	42	49	+49
Missile-armed coastal patrol craft	51	45	41	45	70	85	86	86	85	85	86	86	88	86	86	86	+35
Amphibious ships: LSTs and LPDs	20	25	25	26	27	27	27	28	29	29	29	30	34	33	37	37	+17
Amphibious ships: LSMs	23	25	25	28	28	28	28	23	26	28	28	22	21	23	22	21	-2
Total of types above (does not include other types, such as auxiliary and support ships)	216	221	222	233	262	276	276	271	273	283	294	303	317	306	335	333	+117
China Coast Guard ships	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	185	240	248	255	n/a
Total U.S. Navy battle force ships (which includes auxiliary and support ships but excludes patrol craft)	291	282	281	279	282	285	288	284	287	285	289	271	275	279	286	296	+5
Total U.S. Navy battle force ships compared to above total for certain Chinese ship types	+75	+61	+59	+46	+20	+9	+12	+13	+14	+2	-5	-32	-42	-27	-49	-37	-112

Jihočínské moře – ROLE USA a ASEAN

USA

Protiváha k vlivu ČLR

Ochrana vlastních obchodních zájmů (1/5 podíl USA na obchodu)

Prosazování svobodné plavby

Spojenecké závazky

ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie)

Deklarace o Jihočínském moři

Deklarace o způsobech chování v Jihočínském moři

Neschopnost společného postupu

Ekonomická závislost členů na Číně

Vnitřní spory

Jihočínské moře – PŘEDPOKLADY KONFLIKTU

Mocenská konfrontace Číny s USA
(+ Japonsko a Austrálie)

Nátlakové akce, obtěžování

Územní spory

Odepírání přístupu
ke zdrojům a území

Ekonomické zájmy

Kolize vojenské techniky

Konflikty pobřežních hlídek

Environmentální problémy
(ničení přírodních zdrojů)

?
KONFLIKT
?

Demonstrace síly

Útoky na rybáře

Nacionalismus

Militarizace ostrovů

Kulturní rozdíly

Historické křivdy

Ozbrojené rybářské milice

Jihočínské moře - ZÁVĚR

Nejhlásitější regionální oponenti, Vietnam a Filipíny, ztrácejí ve sporné oblasti pozice, o to více ovšem usilují o bližší spolupráci s USA.

Čínská asertivita vyvolává reakce i v Japonsku, Indii a Austrálii.

Čínská politika bilaterálních vztahů bude i nadále rozdělávat zájmy okolních států.

Budování ekonomické závislosti bude zřejmě posilováno nabídkou čínských investic. Trpělivá Čína tak „salámovou metodou“ může Jihočínské moře ovládnout bez nutnosti vojenské konfrontace.

Časté incidenty nízké intenzity mohou kdykoliv eskalovat ve vážnější konflikt.

Jihočínské moře - ZDROJE

Sam Bateman - Bigger fish to fry than militias in the South China Sea

<https://www.eastasiaforum.org/2018/02/13/bigger-fish-to-fry-than-militias-in-the-south-china-sea/>

Juraj Nosál - Region Jihočínského moře jako bezpečnostní komplex

<https://www.valka.cz/14665-Region-Jihocinskeho-more-jako-bezpecnostni-komplex>

Gregory B. Poling - The South China Sea in Focus

<https://www.csis.org/analysis/south-china-sea-focus>

Satelitní snímky <https://amti.csis.org>

Gabriel Honrada - China fully militarizes key South China Sea features

<https://asiatimes.com/2022/03/china-fully-militarizes-key-south-china-sea-features/>

Michael Hart - Brunei Abandons South China Sea Claim for Chinese Finance

<https://www.geopoliticalmonitor.com/brunei-abandons-south-china-sea-claim-for-chinese-finance/>

Michal Thim - Jádru sporu: Jihočínské moře

<https://www.amo.cz/jadro-sporu-jihocinske-more/>

Miloš Krejčí - Jihočínské moře: Bitva o 130 miliard barelů

<https://ekonomickydenik.cz/jihocinske-more-bitva-o-130-miliard-barelu/>

Cinor M. Savoy, Janina Staghun - Global Development in an Era of Great Power Competition

<https://www.csis.org/analysis/global-development-era-great-power-competition>

Incidenty <https://csis-ilab.github.io/cpower-viz/csis-china-sea/>